

MJ-216

May-2025

B.A., Sem.-II (As per NEP 2020)**DSC-M-POL-123 : Political Science****(Introduction to Political Science – II)****Time : 2:00 Hours]****[Max. Marks : 50**

1. સ્વતંત્રતા શું છે ? તેના મુખ્ય લક્ષણો વિગતે સમજાવો. 10
અથવા
1. સ્વતંત્રતાના વિવિધ પ્રકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 10
2. સમાનતાનો અર્થ આપી તેના વિવિધ પ્રકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 10
અથવા
2. ન્યાય એટલે શું ? સમાજ માટે ન્યાય શા માટે આવશ્યક છે ? 10
3. અધિકારો એટલે શું ? તેના મુખ્ય પ્રકારો, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 10
અથવા
3. ફરજો એટલે શું ? ફરજોના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો. 10
4. કાયદો એટલે શું ? તેના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો. 10
અથવા
4. કાયદો સામાજિક વ્યવસ્થા જાળવવામાં કેવી રીતે સહાયક બને છે ? 10
5. સાચા/ખોટા જવાબ આપો : (આપેલ બારમાંથી માત્ર કોઈપણ દસ લખો.) 10
 - (1) સ્વતંત્રતા એટલે તમામ બાંધછોડોનો અભાવ.
 - (2) સ્વતંત્રતા એટલે જે મનમાં આવે તે કરવાનું લાઈસન્સ છે.
 - (3) વાણીની સ્વતંત્રતા એ નાગરિક સ્વતંત્રતાનું ઉદાહરણ છે.
 - (4) સમાનતા એટલે દરેકને દરેક પરિસ્થિતિમાં એકસમાન રીતે વર્તવું.
 - (5) રાજકીય સમાનતા એટલે સરખા મતાધિકાર.
 - (6) કાનૂની સમાનતા એટલે દરેક વ્યક્તિ કાયદા આગળ સમાન છે.
 - (7) વ્યક્તિગત વિકાસ માટે અધિકારો આવશ્યક છે.
 - (8) ભારતમાં શિક્ષણનો અધિકાર મૂળભૂત અધિકાર છે.
 - (9) કાયદો એ સંપ્રભુ સત્તા દ્વારા લાગુ કરાયેલા નિયમોનો સમૂહ છે.
 - (10) બંધારણ એ દેશનો સર્વોચ્ચ કાયદો છે.
 - (11) માત્ર લેખિત કાયદા જ માન્ય ગણાય છે.
 - (12) નાગરિકો પાસે ફક્ત અધિકારો હોય છે, ફરજો નથી.

Seat No. : _____

MJ-216

May-2025

B.A., Sem.-II (As per NEP 2020)

DSC-M-POL-123 : Political Science

(Introduction to Political Science – II)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Define liberty. Explain its essential features in detail. **10**
- OR**
1. Discuss different types of liberty with examples. **10**
2. Define equality and its various types with examples. **10**
- OR**
2. Explain the meaning of justice. Why justice is necessary for society ? **10**
3. What are rights ? Explain their main types with example. **10**
- OR**
3. What are duties ? Discuss different types of duties. **10**
4. Define law and explain its essential characteristics. **10**
- OR**
4. How does law helpful to maintain social order ? **10**
5. Write True / False : (Attempt any **ten** out of **twelve**) **10**
 - (1) Liberty means the absence of all restraints.
 - (2) Liberty means license to do anything.
 - (3) Freedom of speech is an example of civil liberty.
 - (4) Equality means treating everyone identically in all situations.
 - (5) Political equality means equal voting rights.
 - (6) Legal equality means everyone is equal before the law.
 - (7) Rights are necessary for individual development.
 - (8) Right to education is a fundamental right in India.
 - (9) Law is a set of rules enforced by a sovereign authority.
 - (10) Constitution is the supreme law of the country.
 - (11) Only written laws are considered valid.
 - (12) Citizens have only rights, not duties.